

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

24 noiembrie 2021 *

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive luate împotriva Siriei –
Închetare a fondurilor – Eroare de apreciere – Proportionalitate – Drept de proprietate –
Dreptul de a desfășura o activitate economică – Abuz de putere – Obligația de motivare –
Dreptul la apărare – Dreptul la un proces echitabil – Dreptul la protecție
jurisdicțională efectivă”

În cauza T-259/19,

Aman Dimashq JSC, cu sediul în Damasc (Siria), reprezentată de L. Cloquet și J.-P. Buyle, avocați,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de S. Kyriakopoulou și V. Piessevaux, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE, prin care se urmărește anularea Deciziei de punere în aplicare (PESC) 2019/87 a Consiliului din 21 ianuarie 2019 privind punerea în aplicare a Deciziei 2013/255/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (JO 2019, L 18 I, p. 13), a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/85 al Consiliului din 21 ianuarie 2019 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 36/2012 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Siria (JO 2019, L 18 I, p. 4), a Deciziei (PESC) 2019/806 a Consiliului din 17 mai 2019 de modificare a Deciziei 2013/255/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (JO 2019, L 132, p. 36), a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/798 al Consiliului din 17 mai 2019 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 36/2012 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Siria (JO 2019, L 132, p. 1), a Deciziei (PESC) 2020/719 a Consiliului din 28 mai 2020 de modificare a Deciziei 2013/255/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (JO 2020, L 168, p. 66) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/716 al Consiliului din 28 mai 2020 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 36/2012 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Siria (JO 2020, L 168, p. 1), în măsura în care aceste acte o privesc pe reclamantă,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

* Limba de procedură: engleza.

compus din domnii S. Gervasoni, președinte, L. Madise și J. Martín y Pérez de Nanclares (raportor), judecători,

grefier: domnul B. Lefebvre, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 21 octombrie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre¹

Istoricul cauzei și situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

[*omissis*]

- 9 Prin Decizia de punere în aplicare (PESC) 2019/87 a Consiliului din 21 ianuarie 2019 privind punerea în aplicare a Deciziei 2013/255 (JO 2019, L 18 I, p. 13) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/85 al Consiliului din 21 ianuarie 2019 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 36/2012 (JO 2019, L 18 I, p. 4) (denumite în continuare, împreună, „actele inițiale”), numele reclamantei a fost inserat la punctul 73 din tabelul B din listele cu numele persoanelor, entităților și organismelor vizate de măsurile restrictive, care figurează în anexa I la Decizia 2013/255 și în anexa II la Regulamentul nr. 36/2012 (denumite în continuare, împreună, „listele în discuție”), cu menționarea următoarelor motive:

„Aman [Dimashq] este o societate mixtă cu un capital de 18,9 milioane USD la care participă Damascus Cham [Holding] și Aman [Holding]. Prin participarea sa la proiectul de dezvoltare imobiliară de lux Marota City, proiect garantat de regim, Aman [Dimashq] sprijină regimul sirian și/sau beneficiază de pe urma acestui regim.”

[*omissis*]

- 11 Prin scrisoarea din 26 martie 2019, reprezentanții reclamantei s-au opus includerii denumirii acesteia în listele în discuție și au solicitat Consiliului să le comunice documentele care susțineau includerea menționată. Prin scrisorile din 2 aprilie și 12 aprilie 2019, reprezentanții reclamantei și-au reiterat cererea adresată Consiliului pentru a avea acces la documentele care susțineau includerea denumirii reclamantei în listele în discuție înainte de depunerea cererii introductive în prezenta cauză.
- 12 Prin scrisoarea din 13 mai 2019, pe de o parte, Consiliul a indicat reprezentanților reclamantei că, în esență, observațiile acesteia nu erau de natură să repună în discuție decizia de includere a numelui său în listele în discuție. Pe de altă parte, Consiliul le-a comunicat documentul cu numărul de referință WK 54/2019 INIT din data de 28 februarie 2019, care cuprindea elementele de probă care stăteau la baza motivelor includerii menționate.

¹ Sunt redată numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

- 13 La 17 mai 2019, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2019/806 de modificare a Deciziei 2013/255/PESC (JO 2019, L 132, p. 36), care a prelungit aplicarea acestei din urmă decizii până la 1 iunie 2020; în aceeași zi, Consiliul a adoptat de asemenea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/798 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 36/2012 (JO 2019, L 132, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele de menținere din anul 2019”).

[omissis]

Procedura și concluziile părților

- 18 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 aprilie 2019, reclamanta a introdus prezenta acțiune având ca obiect anularea actelor inițiale, în măsura în care aceste acte o privesc.
- 19 Prin înscrisul separat depus la grefa Tribunalului la 30 iulie 2019, reclamanta a adaptat cererea introductivă, în temeiul articolului 86 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, astfel încât aceasta să aibă ca obiect și anularea actelor de menținere din anul 2019, în măsura în care aceste acte o privesc. Reclamanta a reiterat de asemenea capetele de cerere care figurau în cererea introductivă.
- 20 La 8 august 2019, Consiliul a depus la grefa Tribunalului memoriul în apărare și observațiile cu privire la primul memoriu în adaptare.
- 21 Replica a fost depusă la 1 octombrie 2019.
- 22 Prin Decizia din 17 octombrie 2019, președintele Tribunalului a reatribuit cauza, în temeiul articolului 27 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, unui nou judecător raportor, care face parte din Camera a patra.
- 23 Duplica a fost depusă la 8 ianuarie 2020.
- 24 Faza scrisă a procedurii a fost terminată la 8 ianuarie 2020.
- 25 În cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 alineatul (3) literele (a) și (d) din Regulamentul de procedură, Tribunalul a solicitat părților, la 23 iulie 2020, să răspundă la o serie de întrebări și să prezinte anumite documente. Părțile au răspuns la întrebări și au dat curs solicitării de prezentare a unor înscrisuri în termenul stabilit.
- 26 Prin înscrisul separat depus la grefa Tribunalului la 13 august 2020, reclamanta a adaptat pentru a doua oară cererea introductivă, în temeiul articolului 86 din Regulamentul de procedură, astfel încât aceasta să aibă ca obiect și anularea actelor de menținere din anul 2020, în măsura în care aceste acte o privesc. Reclamanta a reiterat de asemenea capetele de cerere care figurau în cererea introductivă, precum și în primul memoriu în adaptare și a prezentat noi argumente.
- 27 În cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul de procedură, Tribunalul a solicitat Consiliului, la 30 septembrie 2020, să prezinte un document. Consiliul a dat curs solicitării de prezentare a înscrisului în termenul stabilit. Reclamanta nu a prezentat observații cu privire la răspunsul Consiliului la această măsură de organizare a procedurii.

- 28 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința care a avut loc la 21 octombrie 2020, în care Consiliul și-a prezentat de asemenea observațiile cu privire la al doilea memoriu în adaptare. În special, Consiliul a făcut trimitere la motivele și argumentele cuprinse în memoriul în apărare și în duplică.
- 29 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea actelor inițiale, a actelor de menținere din anul 2019 și a actelor de menținere din anul 2020 (denumite în continuare, împreună, „actele atacate”), în măsura în care o privesc;
 - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 30 Consiliul solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată;
 - cu titlu subsidiar, în ipoteza în care Tribunalul ar anula actele atacate în măsura în care o privesc pe reclamantă, dispunerea menținerii efectelor Deciziei de punere în aplicare 2019/87, precum și ale Deciziilor 2019/806 și 2020/719 în măsura în care acestea o privesc pe reclamantă, până la momentul la care începe să producă efecte anularea Regulamentelor de punere în aplicare 2019/85, 2019/798 și 2020/716 în măsura în care acestea o privesc pe reclamantă.

În drept

[*omissis*]

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare, a dreptului la un proces echitabil și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă

- 51 Reclamanta susține în esență că actele atacate îi încalcă dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, astfel cum acestea sunt prevăzute la articolul 48 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și la articolul 6 alineatul (3) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, întrucât Consiliul nu a ascultat-o înainte de adoptarea actelor menționate, precum și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, astfel cum este consacrat la articolul 47 din cartă.
- 52 În primul rând, reclamanta susține, în această privință, că, ținând seama de faptul că nu a fost ascultată înainte de adoptarea actelor atacate, dreptul său la apărare nu ar fi putut fi exercitat în mod util. Mai precis, reclamanta pretinde că dreptul de a fi ascultat impune ca ea să își poată face cunoscut punctul de vedere în ceea ce privește realitatea și relevanța faptelor invocate, precum și cu privire la elementele de probă reținute împotriva sa înainte ca măsura în litigiu să fie adoptată. În plus, potrivit reclamantei, nu ar exista nicio urgență și niciun risc ca ea să compromită eficacitatea măsurii prin audierea sa înainte de adoptarea actelor atacate, în condițiile în care

pierderea cauzată reclamantei după adoptarea actelor menționate era certă și previzibilă. Consiliul ar fi refuzat în mod intenționat reclamantei accesul la dosarul cu probele în susținerea includerii denumirii sale în listele în discuție și, prin urmare, i-ar fi încălcat dreptul la apărare.

- 53 În al doilea rând, reclamanta susține în esență că, în temeiul dreptului său la protecție jurisdicțională efectivă, a solicitat Consiliului să îi acorde cât mai curând accesul la toate informațiile și la toate documentele pe care se întemeiază adoptarea actelor inițiale în privința sa. Înainte de introducerea prezentei acțiuni, ea nu ar fi primit dosarul cu probele care o priveau, deși ar fi făcut o cerere în acest sens la Consiliu la 26 martie 2019, reiterată în două rânduri, la 2 aprilie și la 12 aprilie 2019. În această privință, ea pretinde că necomunicarea dosarului cu probele care o priveau ar demonstra că, înainte de adoptarea actelor inițiale, Consiliul nu dispunea de niciun document sau de nicio probă materială care să susțină motivarea cuprinsă în aceste acte, deși este obligat să constituie un dosar înainte de a decide să impună măsuri restrictive. Reclamanta adaugă că faptul că documentul WK 54/2019 INIT i-a fost comunicat ulterior introducerii prezentei acțiuni ar demonstra că acesta ar fi fost constituit în mod artificial în scopul litigiului menționat. În consecință, motivele de includere a denumirii sale în listele în discuție nu ar fi fondate și, prin urmare, ar fi nelegale. În ședință, reclamanta a susținut că Consiliul a transmis documentul WK 54/2019 INIT tardiv, chiar dacă cererea introductivă în speță fusese deja depusă.
- 54 Consiliul contestă argumentele recurente.
- 55 Trebuie amintit că respectarea dreptului la apărare include printre altele dreptul de a fi ascultat și dreptul de acces la dosar, cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitate care sunt consacrate la articolul 41 alineatul (2) literele (a) și (b) din cartă (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 99 și jurisprudența citată).
- 56 Pe de altă parte, dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, afirmat la articolul 47 din cartă, impune ca persoana interesată să poată lua cunoștință de motivele pe care se întemeiază decizia luată în privința sa fie din cuprinsul deciziei înseși, fie dintr-o comunicare a acestor motive făcută la cererea sa, fără a se aduce atingere puterii instanței competente de a dispune ca autoritatea în cauză să le comunice, pentru a-i permite să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă, precum și pentru a-i permite pe deplin acesteia din urmă să exercite controlul legalității deciziei în cauză (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 100 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Makhlouf/Consiliul, T-443/13, nepublicată, EU:T:2016:27, punctul 38).
- 57 Articolul 52 alineatul (1) din cartă admite totuși restrângeri ale exercițiului drepturilor consacrate de aceasta dacă restrângerea respectivă respectă substanța dreptului fundamental în cauză și dacă, respectând principiul proporționalității, ea este necesară și răspunde efectiv unor obiective de interes general recunoscute de Uniune (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 101 și jurisprudența citată).
- 58 În sfârșit, existența unei încălcări a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă trebuie apreciată în funcție de împrejurările specifice fiecărei spețe, în special de natura actului în cauză, de contextul adoptării sale și de normele juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 102 și jurisprudența citată).

[omissis]

- 60 În primul rând, în ceea ce privește prima critică întemeiată pe faptul că reclamanta nu a fost ascultată înainte de adoptarea actelor atacate și că dreptul său la apărare nu a putut fi exercitat în mod util, trebuie amintit că instanța Uniunii face distincție între, pe de o parte, includerea inițială a denumirii unei entități în listele prin care se impun măsuri restrictive și, pe de altă parte, menținerea denumirii acestei entități în listele menționate (Hotărârea din 30 aprilie 2015, Al-Chihabi/Consiliul, T-593/11, EU:T:2015:249, punctul 40).

[omissis]

- 67 *Secundo*, în ceea ce privește actele de menținere din anul 2019 și actele de menținere din anul 2020, trebuie amintit că, în cazul în care actele prin care numele unei persoane sau al unei entități care figurează deja pe listele prin care se impun măsuri restrictive este menținut, un efect de surpriză nu mai este necesar pentru a se asigura eficacitatea măsurilor amintite, astfel încât adoptarea unor asemenea acte trebuie, în principiu, să fie precedată de o comunicare a elementelor incriminatoare reținute, precum și de posibilitatea oferită persoanei sau entității în cauză de a fi ascultată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 62).
- 68 În această privință, Curtea a subliniat că elementul de protecție pe care l-ar oferi condiția comunicării elementelor incriminatoare și dreptul de a prezenta observații înaintea adoptării unor acte prin care numele unei persoane sau al unei entități este menținut pe o listă de persoane sau entități vizate de măsuri restrictive era fundamental și esențial pentru dreptul la apărare. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât măsurile restrictive în discuție au un efect important asupra drepturilor și libertăților persoanelor și ale grupurilor vizate (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 64).
- 69 Astfel, regula potrivit căreia destinatarul unei decizii cauzatoare de prejudicii trebuie să aibă posibilitatea să își susțină observațiile înainte de adoptarea deciziei are drept scop ca autoritatea în cauză să poată ține cont în mod util de ansamblul elementelor relevante. Pentru a asigura o protecție efectivă a destinatarului menționat, aceasta are ca obiect, printre altele, ca el să poată corecta o eroare sau invoca anumite elemente privind situația sa personală pentru ca decizia să fie adoptată, să nu fie adoptată sau să aibă un anumit conținut (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 65).
- 70 Cu toate acestea, atunci când menținerea numelui persoanei sau al entității în cauză pe o listă de persoane sau entități vizate de măsuri restrictive se întemeiază pe aceleași motive ca cele care au justificat adoptarea actului inițial, fără să fi fost reținute noi elemente în privința sa, Consiliul nu este obligat, pentru a-i respecta dreptul de a fi ascultată, să îi comunice din nou elementele incriminatoare reținute (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 aprilie 2016, Central Bank of Iran/Consiliul, C-266/15 P, EU:C:2016:208, punctele 32 și 33 și jurisprudența citată). Comunicarea elementelor incriminatoare se impune, în schimb, atunci când există elemente noi cu care Consiliul reactualizează informațiile privind situația personală a persoanei ori a entității în cauză sau situația politică și de securitate a țării împotriva căreia a fost adoptat regimul de măsuri restrictive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kande Mupompa/Consiliul, T-170/18, EU:T:2020:60, punctul 72).

- 71 În speță, pe de o parte, în ceea ce privește actele de menținere din anul 2019, trebuie amintit, după cum s-a semnalat la punctul 67 de mai sus, că adoptarea acestor acte trebuia, în principiu, să fie precedată de o comunicare a elementelor incriminatoare reținute, precum și de oportunitatea oferită reclamantei de a fi ascultată.
- 72 În această privință, trebuie arătat că, prin scrisoarea din 26 martie 2019, reclamanta a formulat o primă cerere de acces la documentul care conținea elementele de probă care susțin motivele de includere a denumirii sale în listele în discuție. Ea și-a reiterat cererea la 2 aprilie și la 12 aprilie 2019. Consiliul a admis această cerere la 13 mai 2019, cu alte cuvinte în termen de o lună și trei săptămâni după prima cerere de acces și cu patru zile înainte de adoptarea actelor de menținere din anul 2019.
- 73 Or, trebuie amintit că, la cererea persoanei interesate, Consiliul este obligat să acorde acces la toate documentele administrative neconfidențiale într-un termen rezonabil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2013, Bank Kargoshaei și alții/Consiliul, T-8/11, nepublicată, EU:T:2013:470, punctele 68 și 93).
- 74 Trebuie să se considere că, în împrejurările speței, Consiliul nu a transmis documentul WK 54/2019 INIT într-un termen rezonabil. Astfel, prin faptul că a transmis reclamantei documentul menționat cu numai patru zile înainte de adoptarea actelor de menținere din anul 2019, Consiliul i-a lăsat un interval de timp prea scurt pentru a-i permite să își prezinte în mod util eventualele observații. În acest mod, el nu a garantat o audiere utilă a reclamantei. Mai mult, chiar dacă s-ar considera că reclamanta a avut timp să prezinte Consiliului observațiile sale în timpul care îi rămânea înainte de adoptarea actelor menționate, Consiliului îi rămânea prea puțin timp pentru a analiza cu diligență necesară observațiile menționate. Astfel, elementul de protecție fundamental și esențial al dreptului la apărare pe care îl constituie comunicarea elementelor incriminatoare și dreptul de a prezenta observații cu privire la acestea din urmă înainte de adoptarea actelor de menținere din anul 2019, astfel cum a fost amintit de jurisprudența citată la punctele 67 și 69 de mai sus, a fost afectat prin transmiterea tardivă către reclamantă a dosarului care conținea elementele menționate.
- 75 Rezultă că transmiterea documentului care conținea elementele de probă în susținerea motivelor de includere a denumirii reclamantei în listele în discuție a intervenit prea târziu, ținând seama de data adoptării actelor de menținere din anul 2019, astfel încât dreptul său la apărare a fost încălcat în această privință.
- 76 În aceste condiții, din tot ceea ce precedă nu se poate deduce că comunicarea tardivă de către Consiliu reclamantei a elementelor de probă amintite la punctul 74 de mai sus, înainte de adoptarea de către Consiliu a actelor de menținere din anul 2019, duce la anularea acestora din urmă. Astfel, revine instanței Uniunii sarcina de a verifica, atunci când există o neregularitate care afectează dreptul la apărare, dacă, în raport cu împrejurările de fapt și de drept specifice speței, procedura în cauză ar fi putut avea un rezultat diferit în măsura în care reclamanta și-ar fi putut asigura mai bine apărarea în lipsa acestei neregularități (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2015, First Islamic Investment Bank/Consiliul, T-161/13, EU:T:2015:667, punctul 84, Hotărârea din 15 iunie 2017, Kiselev/Consiliul, T-262/15, EU:T:2017:392, punctul 153, și Hotărârea din 13 septembrie 2018, VTB Bank/Consiliul, T-734/14, nepublicată, EU:T:2018:542, punctele 120 și 121).

- 77 În speță, reclamanta nu reușește să explice care sunt argumentele sau elementele pe care ar fi putut să le invoce dacă ar fi primit documentele în discuție mai devreme și nici nu a demonstrat că aceste argumente sau aceste elemente ar fi putut să conducă la un rezultat diferit în cazul său.
- 78 Prin urmare, încălcarea dreptului la apărare al reclamantei nu determină, în împrejurările cauzei, anularea actelor de menținere din anul 2019.
- [omissis]
- 81 În consecință, prima critică a reclamantei trebuie să fie respinsă.
- 82 În al doilea rând, reclamanta invocă în esență o a doua critică, întemeiată pe faptul că, întrucât nu i-a permis să aibă acces „cât mai curând” la dosarul care conținea informațiile și elementele de probă pe care se întemeia includerea numelui său în actele inițiale și în actele de menținere din anul 2019, Consiliul i-ar fi încălcat dreptul la protecție jurisdicțională efectivă.
- 83 Mai întâi, reclamanta pretinde că necomunicarea dosarului care conținea informațiile și elementele de probă care susțineau includerea și menținerea denumirii sale pe listele în discuție în timp util ar demonstra că, înainte de adoptarea actelor inițiale, Consiliul nu dispunea de niciun document sau de nicio probă materială care să susțină motivele de includere.
- 84 În speță, prima pagină a documentului WK 54/2019 INIT, care conține elementele de probă în susținerea motivelor de includere a denumirii reclamantei în listele în discuție, indică data de 28 februarie 2019, în timp ce actele inițiale, care includ pentru prima dată denumirea reclamantei în listele menționate, au fost adoptate la 21 ianuarie 2019. Altfel spus, prima pagină a documentului WK 54/2019 INIT poartă o dată ulterioară datei adoptării actelor inițiale.
- 85 Ca răspuns la măsurile de organizare a procedurii adoptate de Tribunal prin care se urmărește confirmarea existenței unui dosar cu probe la momentul adoptării actelor inițiale, Consiliul susține că documentul WK 54/2019 INIT indică data de 28 februarie 2019 din cauza unei probleme tehnice, legată de faptul că documentul menționat a fost depus în arhivele electronice la acea dată. Consiliul a arătat că elementele de probă care figurau în documentul WK 54/2019 INIT făceau parte din propunerea de includere a denumirii reclamantei în listele anexate la actele inițiale. Consiliul a prezentat în acest scop documentul ST 10250/20 din 15 septembrie 2020 care conținea propunerea de includere a denumirii reclamantei, având numărul de referință COREU CFSP/0195/18 din 4 decembrie 2018, pe care s-a întemeiat pentru a adopta actele inițiale. În ședință, reclamanta a contestat că acest document a fost utilizat pentru a întemeia includerea inițială a denumirii sale în listele în discuție, întrucât formatul documentului și materializarea probelor sub forma unor hyperlinkuri nu ar fi făcut documentul – lipsit de orice raționament clar – accesibil și inteligibil.
- 86 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, pe de o parte, propunerea de includere COREU CFSP/0195/18 datează din 4 decembrie 2018, cu alte cuvinte este anterioară datei adoptării actelor inițiale. Pe de altă parte, propunerea de includere COREU CFSP/0195/18 enumeră un ansamblu de hyperlinkuri care se raportează la probele prezentate în documentul WK 54/2019 INIT, cu excepția înscrisului referitor la un articol de pe site-ul internet „The Syria Report”, intitulat „Samer Foz, omul de afaceri sirian cel mai puternic”, publicat la 19 aprilie 2018 (a se vedea punctul 111 de mai jos). Astfel, contrar celor susținute de reclamantă, Consiliul a demonstrat că dispunea de un ansamblu de probe înainte de adoptarea actelor inițiale, care permiteau susținerea motivelor de includere ce figurează în aceste acte. Argumentul reclamantei potrivit

căruia comunicarea documentului WK 54/2019 INIT, ulterioară introducerii prezentei acțiuni, ar dovedi că documentul menționat ar fi fost constituit în mod artificial în scopul prezentului litigiu trebuie, prin urmare, să fie respins ca nefondat. Pe de altă parte, argumentul reclamantei referitor la caracterul neinteligibil și inaccesibil al documentului este neîntemeiat în fapt, întrucât hiperlinkurile fac trimitere la articolele care au fost reproduse în documentul WK 54/2019 INIT.

- 87 În continuare, reclamanta susține că necomunicarea elementelor de probă în susținerea includerii denumirii sale în listele în discuție, deși ea ar fi solicitat să aibă acces la acestea în timp util, mai precis înainte de introducerea prezentei acțiuni, ar determina încălcarea dreptului său la protecție jurisdicțională efectivă.
- 88 După cum s-a amintit la punctul 73 de mai sus, la cererea persoanei interesate, Consiliul este obligat să acorde acces la toate documentele administrative neconfidențiale într-un termen rezonabil.
- 89 În cadrul aprecierii caracterului rezonabil al termenului de comunicare, trebuie să se țină seama de faptul că, în măsura în care persoana sau entitatea în cauză nu dispune de dreptul de a fi ascultată anterior înscrierii inițiale a numelui său în listele în discuție, accesul la dosar menționat mai sus constituie o primă oportunitate pentru aceasta de a lua cunoștință de documentele avute în vedere de Consiliu în susținerea înscrierii respective și că, în consecință, acest termen prezintă un interes particular pentru apărarea sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2015, *First Islamic Investment Bank/Consiliul*, T-161/13, EU:T:2015:667, punctul 80 și jurisprudența citată).
- 90 În speță, după cum s-a amintit la punctul 72 de mai sus, reclamanta a solicitat Consiliului, la 26 martie 2019, accesul la dosarul cu probele care susțineau motivele includerii sale inițiale în listele în discuție. Reclamanta a reiterat în două rânduri cererea sa de acces, invocând necesitatea de a dispune de aceste documente cât mai repede posibil pentru a lua o decizie referitoare la exercitarea drepturilor sale în fața Tribunalului. Documentul WK 54/2019 INIT a fost transmis reclamantei la 13 mai 2019, cu alte cuvinte înainte de introducerea prezentei acțiuni. În replică, reclamanta confirmă primirea documentului WK 54/2019 INIT.
- 91 Trebuie arătat că documentul WK 54/2019 INIT, prin care se urmărea susținerea motivelor de includere a denumirii reclamantei în listele în discuție, constituie în esență o completare a motivării care figurează în actele inițiale, dar nu a fost comunicat reclamantei decât după trecerea unui termen de o lună și trei săptămâni, care nu poate fi considerat o perioadă neglijabilă. În această privință, contrar celor susținute de Consiliu, termenul scurs între data adoptării actelor inițiale și data cererii de acces a reclamantei nu poate justifica lipsa unui răspuns din partea Consiliului într-un termen rezonabil. Astfel, Consiliul nu poate invoca timpul scurs înainte ca reclamanta să solicite accesul la documentele care o privesc pentru a justifica termenul în care a admis el însuși efectiv cererea de acces. Cu toate acestea, după cum a amintit Consiliul în ședință, în cadrul Consiliului există termene interne necesare pentru obținerea aprobării diferitor organisme pentru transmiterea de documente. Aceste termene interne trebuie, desigur, să fie compatibile cu jurisprudența amintită la punctele 73 și 89 de mai sus, pentru ca elementele de probă furnizate și care urmăresc să susțină măsuri restrictive privind o persoană sau o entitate să îi fie comunicate acesteia în timp util pentru a-și putea valorifica drepturile în fața instanței Uniunii.

- 92 Cu toate acestea, trebuie arătat că reclamanta a așteptat douăzeci și una de zile înainte de expirarea termenului pentru introducerea prezentei acțiuni pentru a trimite, la 26 martie 2019, prima cerere de acces la dosar. Astfel, reclamanta a contribuit la reducerea intervalului de timp lăsat Consiliului pentru ca acesta să îi comunice documentul WK 54/2019 INIT înainte de expirarea termenului menționat.
- 93 În consecință, faptul că Consiliul nu a fost în măsură să comunice reclamantei documentul WK 54/2019 INIT înainte de introducerea acțiunii acesteia nu îi poate fi imputat în întregime.
- 94 În orice caz, trebuie să se constate că reclamanta a avut acces la documentul WK 54/2019 INIT la 13 mai 2019, cu alte cuvinte înainte ca Consiliul să depună memoriul în apărare. Astfel, ea și-a putut exprima poziția cu privire la elementele de probă care figurau în documentul menționat atât în cadrul memoriului în replică, cât și în ședință.
- 95 Prin urmare, este necesar să se considere că comunicarea documentului WK 54/2019 INIT la 13 mai 2019 era suficientă pentru a permite reclamantei să își exercite dreptul la o cale de atac jurisdicțională efectivă.
- 96 Având în vedere ceea ce precedă, se impune respingerea celei de a doua critici și, prin urmare, a celui de al șaselea motiv în întregime.

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Aman Dimashq JSC la plata cheltuielilor de judecată.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 noiembrie 2021.

Semnături